

XIII. TOLLFORGATÓ TEHETSÉGGKUTATÓ VERSENY

SZÖVEGÉRTÉS

4. OSZTÁLY

Tanuló neve: _____

Osztálya: _____

Iskola neve, címe: _____

Felkészítő tanár neve: _____

A nevet NYOMTATOTT NAGYBETŰVEL kérjük kitölteni az olvashatóság érdekében! Az iskola neve és címe helyére lehet hosszú bélyegzőt is tenni!

(HATÁRIDŐ UTÁN ÉRKEZŐ FELADATOKAT NEM FOGADUNK EL!!)

A MOHÁCSI ÖRDÖGÖK

1526. augusztus 29-én Mohácsnál nemcsak az ütközet veszett el, hanem az ország is.

A törökök Mohácson is elfoglalták a gazdátlan házakat, s berendezkedtek a városban.

Az emberek a Duna szigetének mocsaras nádasába, erdőibe bujdosnak előlük.

Elkeseredve ültek nádból vert kunyhók előtt. Egy este, amikor a tűz mellett némán bámultak a fekete éjszakába, a sötétből egy nagyon öreg ember lépett eléjük, s mondá, ahogy itt következik:

- Ne keseregjete! Sorsotok jobbra fordul! Készüljete a nagy leszámolásra. Nektek kell kiűzni a törököket! Nagy dörgés, villámlás támad majd, s megjelenik egy aranyos ruhába öltözött ifjú lovas. Ő vezet benneteket a döntő ütközetre. Készítséte a fegyvereiteket!

Aztán az öreg jövendőmondó, ahogy jött, úgy eltűnt. De milyen fegyvereket készíthettek volna?

A szigeten sok volt a vastag törzsű fa. Legelőbb tehát csónakot készítettek, hogy legyen mivel átkelniök a Dunán. De faragtak maguknak furcsa sisakokat is fából. Állatfejeket és ördögpfákat ábrázoltak. Az álarcok hátsó részét birkabundával borították, s homlokrészükbe kosszarvakat erősítettek. S hogy még ijesztőbbé tegyék, vörössel festették meg a fehér fűzfát. Ezután félelmetes zajkeltésre kereplőket csináltak, s a fűzfa kérgéből kürtöket. Fegyverül pedig a keményebb fákból buzogányokat készítettek.

A várva várt jelek sokáig nem mutatkoztak.

Egy éjszaka azonban rettenetes vihar tört ki. Tépte, szaggatta a fákat, a villámok minden élő elvakítottak.

S ekkor közöttük termett az aranyos ruhájú ifjú. Intett a kardjával, hogy itt a leszámolás órája. Mindenki magára öltötte állatbőrből készült ruházatát, fejére húzta sisakját, kezébe vette buzogányát s rohant a partra, be a csónakba, át a túlsó partra.

A viharos éjszaka minden törököt házba kergetett. Nem vették észre, hogy milyen veszedelem fenyegeti őket.

Amikor a magyarok partot értek, elült a vihar, a mennydörgés. De most kezdődött az előbbinél is félelmetesebb zivaj, lárma. Pergett a sok kereplő, búgtak a kürtök, ütötték a kolompokat. Amint a felriadt törökök kitekintettek, azt hitték, ördögök rohanták meg őket, s fejvesztetten menekültek. Egymást kaszabolva futottak s még hátra sem mertek nézni. A világ valamennyi kincséért sem vállalkoztak arra, hogy az ördögöktől megszállt városba valaha is visszatérjenek.

Amikor a télnek vége, s a természet halála után várják a mindent éltető tavaszt, a mohácsiak még ma is magukra öltik álarcukat. Kezükbé veszik kereplőiket, megfűjják a kürtöket - emlékeznek erre a régi győzelemre.

1. Húzd alá a szövegben a kérdésekre válaszoló szavakat, kifejezéseket! (Írd mellé a kérdés betűjelét!)

4p/

- a.) Mikor volt a mohácsi csata?
- b.) Miből készültek a magyarok kunyhói?
- c.) Miből készítették a kürtöket?
- d.) Mit csináltak a házból kitekintő felriadt törökök?

2. Válaszolj a kérdésekre egész mondattal!

10p/

- Hová bújtak az emberek a törökök elől?

- Ki volt az öregember, aki a sötétből lépett elő?

- Ki jelent meg a viharban dörgés és villámlás közepette?

- Mit gondoltak a törökök a lármáról?

- Mikor öltik magukra az álarcaikat a mohácsiak?

3. Melyik Igaz, melyik Hamis? Jelöld I vagy H betűvel!

5p/

- ___ Az öregember szerint a magyaroknak kell kiűzniük a törököket.
- ___ Az álarcok hátsó részét fűzfakéreggel borították.
- ___ A kereplőt zajkeltésre használták.

- ___ A magyarok partot érése után kitört a vihar.
- ___ A törökök nagyon óvatosan mertek csak visszatérni a városba.

4. Melyik szó való a mondatba? Keretezd be a helyes választ!

8p/

- A törökök *Budán Mohácson Szegeden* is elfoglalták a gazdátlan házakat.
- Az emberek legelőször *álarcot csónakot kereplőt* készítettek.
- Fegyverük *kard buzogány pajzs* volt.
- A félelmetes zajkeltésre *kereplőket kürtöket buzogányokat sisakokat* használtak.
- A fehér fűzfát *vörössel sárgával fehérrel* festették meg.
- Az aranyos ruhájú ifjú intett, hogy itt a *menekülés leszámolás veszedelem* órája.
- Mindenki magára öltötte *selyemből vászonból állatbőrből* készült ruházatát

5. Számozással állítsd sorrendbe az eseményeket!

6p/

- ___ Az emberek fegyvereket készítenek.
- ___ A törökök eliszkolnak.
- ___ Megérkezik az ifjú lovas.
- ___ A törökök berendezkedtek a városban.
- ___ A magyarok félelmetes lármát csapnak.
- ___ Megjelenik egy öreg ember

6. Magyarázd meg a szavak, kifejezések jelentését!

9p/

nádból vert:

jövendőmondó:

döntő ütközet:

elült a vihar:

gazdátlan házak :

fejvesztetten menkültek:

némán bámultak a fekete éjszakába:

7. A szöveg egy mondatából elvesztek a magánhangzók. A hiányzó betűk pótlásával írd le a mondatot helyesen! **5p/**

P_RG_TT _ S_K K_R-PL_, B_GT_K _ K_RT_K, _T_TT_K _ K_L_MP_K_T.

8. Egészítsd ki a hiányos mondatokat egy-egy cselekvést jelentő igével! Kiegészítés után kösd össze, melyik cselekvés kikre jellemző!

..... Mohácsot.	törökök	Elkeseredve
..... a kürtöket.		Döntő ütközetre
Felriadva	magyaroka városban.
Fejvesztetten		Álarcokat

16p/

9. A szavak betűi összekeveredtek. Rakd sorba a betűket, majd írd le a kapott szavakat!

SNNYGRDEMÖÉ _____

INADRKBUBA _____

SZOKSARAVK _____

LÁACOKR _____

4p/

10. Húzd alá a szövegben a furcsa sisakok leírását!

3p/

+ Pótold a hiányzó szavakat a mondatokban!

1. A mohácsiak még ma is erre a régi győzelemre.
2. A minden élőt elvakítottak.
3. Búgtak a kürtök, a kolompokat.
4. Némán bámultak a éjszakába.
5. Nektek kell kiűzni a!
6. Magukra öltötték az..... készült ruházatot.
7. A magyarok értek.
8. Közöttük termett az ruhájú ifjú.
9. buzogányokat használtak.
10. Készüljete a leszámolásra!
11. Fejére húzta
12. Mohácsnál nemcsak az ütközet veszett el, hanem az is.

+ 12p/

Összes pont: 82p/